

Reactie van de Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen (NBBU) bij internetconsultatie op het initiatiefwetsvoorstel Zelfstandigenwet

Inleiding

De rol van intermediairs

Brancheorganisatie NBBU vertegenwoordigt intermediairs, waaronder ondernemingen die intermediaire diensten verrichten aan zzp'ers en opdrachtgevers.

Zzp'ers zijn op zoek naar interessante opdrachten bij betrouwbare opdrachtgevers. Opdrachtgevers zijn op zoek naar geschikte zzp'ers om bepaalde werkzaamheden te verrichten. Beide partijen kunnen de behoefte hebben om zich daar professioneel bij te laten ondersteunen door een intermediair.

Naast het bij elkaar brengen van vraag en aanbod faciliteren intermediairs zaken die samenhangen met het inhuurproces, met name op juridisch en administratief gebied. Bijvoorbeeld door het zorgen voor de juiste overeenkomsten en ondersteuning bij een correcte administratie conform wet- en regelgeving. Doel daarbij is het beheersen van risico's en het voldoen aan wet- en regelgeving in het algemeen.

Huidig keurmerk voor de dienstverlening zzp-bemiddeling

In de Memorie van Toelichting wordt belang gehecht aan brancheorganisaties voor het opstellen van (bijvoorbeeld) keurmerken, als onderbouwing voor de zelfstandigentoets. NBBU-leden moeten reeds voldoen aan een keurmerk vanuit het NBBU-lidmaatschap. Wij zien aanknopingspunten in het wetsvoorstel om de normenkaders van de huidige keurmerken verder te verrijken.

Het wetsvoorstel

We staan als NBBU positief tegenover dit wetsvoorstel, waarbij de kwalificatie voor de zelfstandige wordt opgenomen in de wet.

Vanuit de NBBU hebben wij altijd gepleit voor duidelijkheid vooraf over de kwalificatie van de arbeidsverhouding, wegens de rechtszekerheid voor betrokken partijen. Ook pleiten wij voor meer vrijheid voor het individu om als zzp'er te kunnen ondernemen, inclusief bijbehorende sociale bescherming. Wij vinden het ook een meerwaarde dat met dit voorstel criteria voor het 'zelfstandig ondernemerschap' worden opgenomen in de wet en dat – in tegenstelling tot het wetsvoorstel VBAR – eerst getoetst wordt op criteria van een zelfstandige en pas daarna gekeken wordt naar de werkrelatietoets.

Door de focus te leggen op de zelfstandigentoets, worden niet bij voorbaat sectoren uitgesloten voor de inzet van zelfstandigen. Hierdoor kan onderscheid worden gemaakt tussen werknemers en zelfstandigen die dezelfde werkzaamheden uitvoeren voor dezelfde opdrachtgever.

Naast onze positieve grondhouding, zien we nog wat aandachtspunten, namelijk:

- a) Onvoldoende afbakening van het criterium hiërarchische controle;
- b) Status en verdere uitwerking bindend advies Commissie Beoordeling Toetsingskader;
- c) Ruimte voor een (bepaalde vorm van) sectorale uitwerking;
- d) Koppeling met de fiscale wetgeving waarbij holistisch gekeken wordt of iemand ondernemer is.

Ad a. Onvoldoende afbakening van het criterium hiërarchische controle

Als NBBU vinden wij rechtszekerheid vooraf voor contractuele partijen heel belangrijk. In de werkrelatietoets speelt het criterium hiërarchische controle een rol. Als er feitelijk anders wordt gewerkt dan vooraf overeengekomen is, kan ook met dit voorstel achteraf geconstateerd worden dat er geen sprake is van een zelfstandige. Wij begrijpen dat dit een onderdeel moet zijn van de wet, maar hechten aan maximale duidelijkheid over dit criterium. Dit criterium is een cruciaal onderdeel van de wet om schijnzelfstandigheid tegen te gaan. Een nadere afbakening van dit criterium in de Memorie van Toelichting is noodzakelijk om maximale uniformiteit en dus duidelijkheid te creëren.

Ad b. Status en verdere uitwerking bindend advies Commissie Beoordeling Toetsingskader

We vinden het positief dat er eenduidigheid komt, omdat onder andere de Belastingdienst ook gebonden is aan de adviezen van deze Commissie.

Wel zetten we nog onze vraagtekens bij het volgende:

- 1. Wat betekent het advies als de werkende zelf achteraf claimt een werknemer te zijn?
- 2. Wordt rekening gehouden met voldoende capaciteit als blijkt dat er een enorme toeloop is van partijen die vooraf zekerheid wensen over de arbeidsrelatie?

Ad c. Ruimte voor een (bepaalde vorm van) sectorale uitwerking

Het is praktisch onmogelijk om een generieke regel voor alle zzp'ers in Nederland te maken. Sectorale afspraken doen recht aan de diverse werkzaamheden die zzp'ers verrichten en de zeer verschillende omstandigheden waaronder zij werken. Momenteel is deze ontwikkeling ook gaande. Bijvoorbeeld in de zorg, waarbij het door brancheorganisaties ontwikkelde fiscaal kompas de inzet van zzp'ers op grond van de kwaliteitswet (Wkkgz) onder voorwaarden mogelijk maakt. De NBBU is hier een voorstander van. In het wetsvoorstel is nu geen ruimte voor sectorale regelingen voor het werken met zzp'ers.

Wel kent het wetsvoorstel een sectoraal rechtsvermoeden van werknemerschap. Hoewel wij als NBBU hier ook voorstander voor zijn, beoogt dit rechtsvermoeden het tegenovergestelde van de sectorale regelingen die wij nastreven. Dit rechtsvermoeden kan worden ingevoerd als extra rechtsvermoeden voor een arbeidsovereenkomst in die sectoren waar de kans op (schijn)zelfstandigheid groot is.

Wij zouden het meer in lijn vinden met het wetsvoorstel als de invulling van het sectoraal rechtsvermoeden toeziet op een sectoraal rechtsvermoeden voor zelfstandigheid. Op deze manier wordt sectoren de mogelijkheid geboden om aan te tonen op welke wijze als zelfstandige kan worden gewerkt.

Ad d. Koppeling fiscale wetgeving

Voor zelfstandigen is het fiscale winstbegrip een belangrijk gegeven. Indien winst uit onderneming genoten wordt, is een aantal specifieke fiscale faciliteiten van toepassing. Er is veel jurisprudentie beschikbaar met betrekking tot de vraag wanneer er sprake is van winst uit onderneming in fiscale zin. In het algemeen komt het erop neer dat alle omstandigheden van het geval relevant kunnen zijn voor een juiste beoordeling van deze vraag. Het concept initiatiefwetsvoorstel Zelfstandigenwet laat onduidelijk welke rol deze jurisprudentie na invoering nog speelt. Blijven de huidige fiscale normen nog van toepassing of wordt het nieuwe civielrechtelijke ondernemersbegrip de norm?

Het concept initiatiefwetsvoorstel Zelfstandigenwet vermeldt dat er een Commissie Beoordeling Toetsingskader Zelfstandigenwet komt. Op verzoek van partijen beoordeelt deze commissie de aard van een werkrelatie. Deze beoordeling zou dan bindend moeten zijn voor de Belastingdienst en andere toezichthoudende instanties zoals pensioenfondsen en het UWV. Hierbij doet – onzes inziens – de vraag zich voor hoe en volgens welke normen de werkrelatie beoordeeld moet worden die niet wordt voorgelegd aan deze commissie? Blijven dan de huidige fiscale normen rond het ondernemerschap onverkort van toepassing?

Conclusie

- Dit wetsvoorstel is een mooie aanzet om de kwalificatie van de zelfstandige op te nemen in de wet;
- Wij pleiten ervoor dat het criteria hiërarchische controle meer wordt afgebakend en er een gedegen toelichting komt op de adviezen van de Commissie Beoordeling Toetsingskader;
- Biedt ruimte voor sectorale invulling wanneer er als zelfstandige kan worden gewerkt;
- Biedt duidelijkheid wat dit wetsvoorstel betekent voor fiscale normen voor ondernemerschap

Over de NBBU

De NBBU is een sterk groeiende brancheorganisatie en belangenbehartiger van meer dan 1.350 ondernemers die zich richten op de flexibele arbeidsmarkt. Het lidmaatschap van de NBBU is een kwaliteitswaarborg voor goed ondernemerschap. NBBU-leden bemiddelen per jaar ruim 200.000 mensen naar werk en hebben ongeveer 7.000 vaste medewerkers in dienst.

NBBU

De Brand 20

3823 LJ Amersfoort

033-4760200

www.nbbu.nl